
ANOTACE, KRONIKA A GLOSY

Přetírání starších textů

Eva Štědroňová: *Hledání nové modernosti. Studie o nové literatuře na počátku dvacátého století*. Brno, Host 2016. 396 stran.

V Liberci působící literární historička Eva Štědroňová vydala loni v Hostu obsáhlou knihu o domácí literatuře převážně druhé dekady 20. století a pokusila se tím přispět k diskuzi o domácí moderně a avantgardě. Publikace je rozdělena do šesti nerovnoměrně rozsáhlých a dále strukturovaných oddílů. První dva ohledávají terén jednak prostřednictvím užívání pojmu *moderna* a jeho odvozenin v dobové řeči, jednak prostřednictvím reflexe nástupu nové umělecké generace kolem roku 1910. Toto téma však bylo dokumentováno už vícekrát, např. v knize *Zrození moderny* Evy Strohsové (1963), nebo v nedoceněné práci Martina Tichého *Kritické dílo čapkovské generace* (2009). Třetí oddíl tvoří nejkompaktnější část, když se zabývá předválečnou divadelní a dramatickou tvorbou a její reflexí na stránkách revue *Scéna*, jejíž doba existence byla vymezena pouhými dvěma předválečnými roky. Druhá část svazku je věnována analýze tehdejší povídkové tvorby využívající inspirace aktuálních uměleckých směrů, jako byly novoklasicismus a expresionismus. Poměrně obšírnou pozornost věnuje autorka objasnění hybridního pojmu *kubocx-*

presionismus, který sice jako první použil již Stanislav Kostka Neumann, avšak do soudobého vědeckého diskurzu je zaváděn historiky výtvarného umění již od osmdesátých let (Miroslav Lamač, Vojtěch Lahoda či Karel Srp). Lze jedině ocenit, že badatelka se v těchto pasážích zabývá obzvláště prozaickou tvorbou Františka Langra, která bývá znatelně méně interpretována než pravděpodobně přitažlivější tvorba jeho generačních souputníků bratří Čapků a Richarda Weinera.

Znatelný problém narušující tematickou jednotu knihy představuje závěrečná kapitola zasvěcená poetice povídkové tvorby Josefa Karla Šlejhara. Štědroňová v ní sice poukazuje na expresionistické směřování Šlejharových próz, přesto však její zařazení vyvolává značné pochybnosti. Vždyť Šlejhar je představitelem zcela jiné umělecké generace, většina v knize pojednávaných povídek vznikala o dvě dekady dříve, tudíž v naprosto odlišné literární situaci, a svým charakterem se zcela vymyká její horizontu předválečné tvorby, jež se badatelka snaží rekonstruovat. Při bližším pročtení ediční poznámky a nahlédnutí autorčiny bibliografie

se nabízí důvod vřazení šlejharovské kapitoly. Štědroňová se evidentně rozhodla vydat sumu svého odborného díla a sestavila knihu ze svých předchozích studií a článků, které publikovala za posledních třicet let. Některé, zvláště starší práce přepracovala, propojila s jinými svými texty a nově vzniklé celky přejmenovala, jiné ponechala bez vážnějších úprav; to se týká rovněž posledních dvou kapitol (ta předposlední je věnována povídkové tvorbě Františka Khola a vyšla v brněnském časopise *Bohemica litteraria* v roce 2012).

Otázkou tedy je, zda máme předloženou publikaci považovat za soubor autorčiných studií, anebo za samostatnou monografii. Ať tak či onak, je více než zřejmé, že výsledek vychází vstříc soudobým požadavkům na vědecký provoz, který velí publikovat, publikovat a publikovat... Nevím ovšem, komu

recenzovaná publikace může prospět. Autorka se pod knutou systému hodnocení vědy jala přepracovat starší texty, aniž by ovšem přinesla něco nového, aniž by se její pohled na literární materiál zásadněji proměnil. Kniha z větší části nabízí poctivé analýzy podložené hlubokou znalostí dobového kritického ohlasu a na první pohled působí jako promyšlený celek. Avšak z její utilitárnosti ji usvědčuje právě zařazení šlejharovské kapitoly, které se badatelka jednoduše nedokázala vzdát. Štědroňové publikace přitom rozhodně není jediným příkladem soudobé praxe „přetírání“ starších textů a jejich vřazování do knižních souborů vyznačujících se tolik vyžadovaným souslovím „odborná monografie“. V tomto případě je však utilitární záměr až příliš čitelný.

Erik Gilk

Literatura Bohumila Hrabala v dějinných zlomech krátkého 20. století

Jednou z pripomienkových udalostí k 20. výročiu úmrtia spisovateľa Bohumila Hrabala bola trojdňová konferencia s názvom „Bohumil Hrabal — Schizofrenická historiografie“. Konferencia sa konala v Nymburce v termíne 30. 3. až 1. 4., jej organizátormi boli Mesto Nymburk, Fakulta humanitných štúdií a Filozofická fakulta, Ústav dejín a archiv Univerzity Karlovy, Universität Erfurt v Nemecku a Centre d'Etudes Tcheques, Uni-

versité Libre de Bruxelles v Belgicku.

V prvý deň si mohli poslucháči vypočúť prednášky rozdelené do dvoch blokov. Prvý, ktorého nosnou témou bol estetický realizmus a intertextualita, odštartovala **Petra James** (Univerzité Libre, Brusel). Ústrednou témou jej príspevku bola Hrabalova práca s historickou pamäťou. Dejiny skrýva do fyzických pomníkov, ako napríklad hromada sutiny z bombardovania Nemecka v Berlíne, ktorá je